

Sygn. akt VIII U 1682/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant:	Iwona Sławińska

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2019 r. w Gliwicach

sprawy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

przy udziale G. K., R. S. i Prokuratury Rejonowej wZ.

o podleganie obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i podstawę wymiaru składek

na skutek odwołania (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 29 lipca 2016r. **nr** (...)

z dnia 29 lipca 2016 r. **nr** (...)

1. oddala odwołania;

2. zasądza od odwołującej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. kwotę 2.400 zł (dwa tysiące czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. akt VIII U 1682/16

UZASADNIENIE

Decyzjami z 29 lipca 2016r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. stwierdził, że G. K. i R. S. podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu z tytułu umowy zlecenia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. w G.:

- G. K. w okresie od 1 lipca 2012r. do 28 lutego 2013r.,

- R. S. w okresie od 1 lipca 2012r. do 14 marca 2013r..

Jednocześnie ZUS ustalił podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe, ubezpieczenie zdrowotne za okresy sporne i stwierdził, że płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne dla zainteresowanych jest (...) Sp. z o.o. w G..

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że zainteresowane zostały zgłoszone do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu zatrudnienia jako zleceniobiorca przez płatników: (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. oraz K.U.K.-E.F.I. I. Logistyk+B.+ (...) Spółkę z o.o. z siedzibą w O.. Organ rentowy zarzucił, że firmy te oferują outsourcing kadrowo – płacowy innym przedsiębiorstwom, tj. przejęcie od nich zadań nie związanych bezpośrednio z podstawową działalnością firmy. (...) Oddział w Z. przeprowadził postępowanie wyjaśniające, którego przedmiotem było zbadanie podlegania zainteresowanych ubezpieczeniom w związku ze zgłoszeniem ich przez firmę outsourcingową. W toku postępowania wyjaśniającego ZUS ustalił, że były one zatrudnione na stanowiskach osób sprzątających, wykonywały prace w obiektach gdzie usługi sprzątania świadczyła (...) Sp. z o.o. a ich bezpośrednimi przełożonymi byli pracownicy firmy (...) Sp. z o.o. Organ rentowy powołał się na treść art. 4 pkt 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, wskazując że płatnikiem składek w stosunku do osób pozostających w stosunku prawnym uzasadniającym objęcie tej osoby ubezpieczeniami społecznymi, jest zleceniodawca będący w rozumieniu ustawy pracodawcą. Zatem na gruncie ubezpieczeń społecznych zleceniodawca jest również pracodawcą dla osoby zatrudnionej na podstawie umowy cywilnoprawnej i jednocześnie płatnikiem składek. W ocenie organu rentowego pracodawcą zainteresowanych i płatnikiem składek jest firma (...) Sp. z o.o. w G.. O powyższym w ocenie organu rentowego, decydować powinien fakt świadczenia usług na rzecz określonego podmiotu i to ten podmiot staje się pracodawcą. Wszystkie okoliczności sprawy, w tym bezpośredni nadzór pracy wykonywanej przez zainteresowane przez pracownika (...) Sp. z o.o. potwierdza, że praca w ramach umowy zlecenia była świadczona na rzecz firmy (...) Sp. z o.o. a nie (...) Sp. z o.o. oraz K.U.K.-E.F.I. (...) Sp. z o.o. (...) wykonywały określone czynności dla firmy (...) Sp. z o.o., pod kierownictwem pracownika firmy (...) Sp. z o.o., która faktycznie zlecała je ubezpieczonemu. W ocenie organu rentowego umowy zlecenia których stronami były zainteresowane i firma (...) Sp. z o.o. a następnie K.U.K.-E.F.I. (...) Sp. z o.o., zostały zawarte dla pozorów celem obejścia przepisów ustawy tj. niepłacenia składek na ubezpieczenia, a zatem w myśl przepisów art. 58 § 1 k.c. oraz art. 83 § 1 k.c. umowy te są nieważne.

W odwołaniach od powyższych decyzji (...) Sp. z o.o. wniosła o ich zmianę i uznanie, że nie jest płatnikiem składek dla zainteresowanych. Odwołująca Spółka podniosła, że w okresach spornych nie była płatnikiem składek dla zainteresowanych i nie pozostawała z nimi w jakimkolwiek stosunku prawnym. Odwołująca wskazała, że zleciła usługi sprzątania obiektów należących do kontrahentów odwołującego na zasadzie podwykonawstwa Spółkom (...) Sp. z o.o. a następnie z (...) (...) Sp. z o.o. i to te firmy są płatnikiem składek dla zainteresowanych. Odwołująca zaprzeczyła jakoby firma (...) Sp. z o.o. zajmowała się wyłącznie obsługą kadrowo-płacową pracowników odwołującej. Nadto podniosła zarzut naruszenia przepisów k.p.a.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołań, podtrzymując dotychczasowe stanowisko. Organ rentowy złożył również wniosek o zasądzenie kosztów wskazując, że wartość przedmiotu sporu w przypadku G. K. wynosi 1.663 zł, a w przypadku R. S. 3.739 zł.

Zainteresowana G. K. nie zajęła stanowiska w sprawie.

Zainteresowane R. S. poparła stanowisko ZUS,

Sąd połączył sprawy do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Sp. z o.o. w G. w ramach prowadzonej działalności wykonuje usługi sprzątania dla różnych firm, w zależności od wygranych przetargów.

W spornych okresach odwołująca zobowiązała się do świadczenia tych usług m.in. dla Akademii Wychowania Fizycznego w K..

W dniu 1 lipca 2012r. została zawarta umowa o świadczenie usług między odwołującą (...) Sp. z o.o. a (...) Sp. z o.o. Na podstawie tej umowy (...) Sp. z o.o. zleciła, a firma (...) Sp. z o.o. zobowiązała się świadczyć usługi będące przedmiotem jej działalności określone przez klasyfikację (...) Sp. z o.o. do realizacji usług miała oddelegować wykonawców, czyli osobę zatrudnioną na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia lub umowy o dzieło. Zgodnie z tą umową wykonawcy mieli przestrzegać obowiązujących w (...) Sp. z o.o. „ przepisów porządkowych i aktów wewnętrznych dotyczących m.in. ochrony mienia, przepisów BHP i ppoż. oraz zasad ochrony informacji stanowiących tajemnicę jego przedsiębiorstwa oraz dotyczących ochrony danych osobowych i bezpieczeństwa obowiązujących systemów”. (...) Sp. z o.o. miała udostępnić bezpłatnie firmie (...) sprzęt dla danego stanowiska pracy oraz dostęp do pomieszczeń socjalnych. Następnie w umowie wskazano również, że (...) Sp. z o.o. określa szczegółowy zakres obowiązków oraz udziela merytorycznych wskazówek wykonawcom, których również wskazuje (...) sp. z o.o., przy czym wskazano że wykonawcy usług nie podlegają służbowo firmie (...). Jednocześnie (...) w zamian za powyższe otrzymała od (...) Sp. z o.o. rabat w wysokości 40% kosztów, na które składają się składki ZUS oraz podatek od wynagrodzeń w okresie pierwszych 3 lat.

Z dniem 1 lipca 2012r. odwołująca, w oparciu o zawartą z (...) Sp. z o.o. we W. umowę, na podstawie art. 23¹ k.p, przekazała część swoich pracowników wymienionych w załączniku do umowy.

W dniu 31 października 2012r. zawarta została umowa-porozumienia, na mocy której spółka (...) Sp. z o.o. przekazała część swoich pracowników do K.U.K.-E.F.I. (...) Sp. z o.o.

Natomiast w dniu 1 listopada 2012r. odwołująca (...) Sp. z o.o. zawarła z K.U.K.-E.F.I. (...) Sp. z o.o. umowę o świadczenie usług o podobnej treści co umowa o świadczenie usług jaką odwołująca zawarła z (...) Sp. z o.o. (ww.).

G. K. w okresie od 1 lipca 2007 r. do 31 stycznia 2014 r. została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych oraz ubezpieczenia zdrowotnego:

- od 1 lipca 2007 r. do 30 listopada 2010 r. jako zleceniobiorca u płatnika (...) Sp. z o.o.,
- od 1 lutego 2011 r. do 28 lutego 2011 r. – brak zgłoszenia do ubezpieczeń – umowa o dzieło z (...) Sp. z o.o.
- od 1 stycznia 2012 r. do 30 czerwca 2012 r. - brak zgłoszenia do ubezpieczeń – umowa o dzieło z (...) Sp. z o.o.
- od 1 lipca 2012 r. do 31 października 2012 r. jako zleceniobiorca u płatnika (...) Sp. z o.o.,
- od 1 listopada 2012 r. do 28 lutego 2013 r. jako zleceniobiorca u płatnika (...) (...) Sp. z o.o.,
- od 1 października 2013 r. do 31 stycznia 2014 r. jako zleceniobiorca u płatnika P. W..

R. S. w okresie od 1 października 2007 r. do 31 stycznia 2014 r. została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych oraz ubezpieczenia zdrowotnego:

- od 1 października 2007 r. do 31 stycznia 2008 r. jako pracownik u płatnika C. G.,
- od 1 lutego 2008 r. do 24 stycznia 2009 r. jako pracownik i od 1 lutego 2010 r. do 31 grudnia 2010 r. jako zleceniobiorca u płatnika (...) Sp. z o.o.,
- od 1 stycznia 2011 r. do 30 kwietnia 2011 r. jako zleceniobiorca u płatnika (...) SERWIS,
- od 16 maja 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. - brak zgłoszenia do ubezpieczeń – umowa o dzieło z (...) Sp. z o.o.,

- od 1 stycznia 2012 r. do 30 czerwca 2012 r. - brak zgłoszenia do ubezpieczeń – umowa o dzieło z (...) Sp. z o.o.,
- od 1 lipca 2012 r. do 31 października 2012 r. jako zleceniobiorca u płatnika (...) Sp. z o.o.,
- od 1 listopada 2012 r. do 14 marca 2013 r. jako zleceniobiorca u płatnika(...) (...) Sp. z o.o.,
- od 15 marca 2013 r. do 15 marca 2014 r. jako zleceniobiorca u płatnika ZU POŁUDNIE.

G. K. od 1997 r. sprząta pomieszczenia w budynkach (...). Pracuje tam cały czas, przy czym zawierała umowy z kolejnymi firmami. Od 1 marca 2011 r. do 30 czerwca 2012 r. wynagrodzenie wypłacała jej (...) Sp. z o.o. W okresach, w których nie była zgłaszana do ubezpieczeń społecznych z tytułu umowy zlecenia wykonywała pracę na podstawie umowy o dzieło zwanej umową o wykonanie tj. od 1 lutego 2011 r. do 28 lutego 2011 r. i od 1 stycznia 2012 r. do 30 czerwca 2012 r. Jediną osobą z którą miała kontakt była G. S. - określana jako koordynator, tj. pośrednik między (...)em, a osobami sprzątającymi. Zainteresowana kontaktowała się z G. S. kiedy musiała podpisać jakieś dokumenty. Na obiekcie była jeszcze jedna osoba, która wydawała środki czystości. G. S. też wydawała środki czystości i sprawdzała pracę. Pewnego dnia ktoś przyniósł dokumenty do podpisania, tj. umowę zlecenia z (...) Sp. z o.o., a potem z K.U.K.-E.F.I. (...) Sp. z o.o. (...) przy wygraniu przetargu przez kolejną firmę było organizowane spotkanie, na którym informowano, że jest zmiana firmy. W przypadku zmiany z (...) Sp. z o.o. na (...) Sp. z o.o., a potem z K.U.K.-E.F.I. (...) Sp. z o.o. nie było takiego spotkania. Pomimo podpisania umowy zlecenia z (...) Sp. z o.o., a potem z K.U.K.-E.F.I. (...) Sp. z o.o. z ramienia zleceniodawcy nadal pojawiała się G. S..

R. S. podobnie jak G. K. sprząta pomieszczenia (...) od 10 lat. Przy czym równocześnie sprzątała w Prokuraturze i na tym obiekcie czyniła to na podstawie umowy zawartej z ZU P. i (...) SERWIS. W ocenie zainteresowanej świadczyła ona pracę w okresie od 16 maja 2011 r. do 14 marca 2013 r. na rzecz (...) Sp. z o.o. Wynikało to z tego, że jej pracę nadzorowała G. S. i w sposobie wykonywania pracy nic się nie zmieniło. Przy podpisywaniu umów zlecenia z (...) Sp. z o.o., a potem z K.U.K.-E.F.I. (...) Sp. z o.o. nikt nie poinformował z jakiej przyczyny te umowy mają zostać podpisane. Nie było przy tym mowy o wygranym przetargu przez kolejną firmę.

Do nadzorowania wykonania umowy z ramienia (...) Sp. z o.o. była wytypowana G. S.. Kontaktowała się z M. C., która była wyznaczona w imieniu Spółki (...)U.K.-E.F.I. (...) Sp. z o.o. do nadzorowania wykonywania umów o świadczenie usług. M. C. do kwietnia 2011r. pracowała w (...) Sp. z o.o. jako specjalista do spraw kadr i od września 2013r. jest również pracownikiem tej spółki. M. C. od 1 lipca 2012r. zawarła umowę o pracę z firmą (...). Na podstawie tej umowy tworzyła bazę danych potencjalnych pracowników i zawierała z nimi umowy zlecenia. Osoby te co miesiąc podpisywały rachunki do umowy zlecenia. Wszystkie te dokumenty były generowane przez firmę (...), a potem K.U.K.-E.F.I. (...) Sp. z o.o. (...) robiła wstępną kalkulację kosztów, w której ujmowała ilu pracowników należy zatrudnić na dany obiekt, jaki będzie tego koszt, jaki koszt materiałów. Następnie R. wystawiał fakturę, a (...) Sp. z o.o. uiszczała opłatę. Opłata ta obejmowała wynagrodzenie w wysokości kosztów zatrudnienia osób (sumy wynagrodzeń brutto i innych kosztów, pomniejszonych o przyznany rabat w wysokości 40% dodatkowych kosztów pracodawcy – składek ZUS i podatków PIT). M. C. miała miejsce pracy w siedzibie spółki (...) w G. przy ul. (...). W (...) Sp. z o.o. pracowała do października 2012r., a potem dostała informację, że przechodzi pod firmę K.U.K.-E.F.I. (...) Sp. z o.o.

W protokole przyjęcia wyjaśnień z 30 października 2013r. M. C. wskazała, że (...) Sp. z o.o. określała wynagrodzenie dla wykonawców, zajmowała się rekrutacją pracowników, a następnie dokumenty dotyczące zatrudnienia przekazywała do Spółki (...).(…) (...) Sp. z o.o.

Przed podpisaniem w lipcu 2012r. umowy o świadczenie usług, listy płac dla pracowników odwołującej (...) Sp. z o.o. sporządzała B. D.. Zajmowała się ona również sporządzaniem deklaracji PIT, innych deklaracji i zaświadczeń. Po podpisaniu ww. umowy zmniejszył się zakres obowiązków B. D., gdyż od tego czasu zajmowała się ona tylko listami płac osób, które pozostały w (...), a były to głównie osoby niepełnosprawne. Współpracowała także z firmami (...) Sp. z o.o. i firmę K.U.K.-E.F.I. (...) jako konsultant techniczny programu (...).

Z ramienia (...) do kontaktów z (...) Sp. z o.o. wyznaczona została A. M.. (...) Sp. z o.o. nie zwracała się do (...) o wyrażenie zgody na wykonanie usługi przez firmę – podwykonawcę. Osoby sprzątające figurowały na listach złożonych na portierniach przez (...) Sp. z o.o.. Na tej podstawie były wpuszczane do obiektów i otrzymywały klucze.

Z pisma Prokuratury (...) we W. z 30 października 2017r. wynika, że działania podejmowane m.in. przez Z. K., który jest odpowiedzialny za działalność takich firm jak (...) Sp. z o.o. i K.U.K.-E.F.I. (...) Sp. z o.o. i obecnie jest osobą poszukiwaną, były nastawione na doprowadzenie szeregu podmiotów i Skarbu Państwa do niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez złożenie zapewnienia dokonania uiszczenia należnych składek z tytułu ubezpieczenia społecznego i PIT 4R i stworzenie pozorów ich opłacania i uzyskanie na ten cel środków od kontrahentów. Dalszy plan polegał na wyprowadzeniu tych środków poza majątek wykorzystanych spółek, co również zostało zrealizowane, w tym przez opłacanie pozornych wielomilionowych faktur za rzekome usługi niematerialne, jak również w drodze wypłat środków w gotówce i wywóz ich do Niemiec po uprzedniej zamianie na euro. Prowadziło to do powstania znaczących zaległości w opłacaniu należności publiczno – prawnych, które winny zostać uregulowane. Podmioty gospodarcze wykorzystywane w tym celu przez Z. K. nie prowadziły żadnej realnej i uczciwej działalności gospodarczej, zawierane umowy nie przewidywały żadnego zysku, zaś zasilenia na rachunkach bankowych wynikały wyłącznie z dokonań przestępczych. Konstrukcja zawieranych umów prowadzi do wniosku, że musiały one przynosić stratę, co jest zaprzeczeniem istoty prowadzenia działalności gospodarczej. Spółki były zatem narzędziem przestępstwa. Umowy o świadczenie usług musiały przynosić straty, gdyż nie przewidywały żadnego zysku dla usługodawcy, bo płatność usługobiorcy obejmowała jedynie wynagrodzenie pracowników świadczących pracę na jego rzecz. Była to kwota zarobków netto każdego pracownika oraz koszty pracy (składki na ubezpieczenie społeczne i zaliczki podatkowe od dochodów pracowników) z rabatem udzielonym na poziomie 40% tych kosztów. Twierdzenie, że rabat ten pochodził z funduszy europejskich lub wierzytelności przysługujących podmiotom zależnym od Z. K., w tym (...) Sp. z o.o. i K.U.K.-E.F.I. (...) Sp. z o.o. czy też jemu samemu nie mają oparcia w rzeczywistości, żadne dokumenty na te okoliczności nie były okazywane. Nadto konstrukcja systemu emerytalnego nie przewidywała potrącania należności wynikających ze składek z wierzytelności Skarbu Państwa, nawet gdyby takowe w rzeczywistości przysługiwały.

(...) Sp. z o.o. i K.U.K.-E.F.I. (...) Sp. z o.o. zgłosiły zainteresowane do ubezpieczeń społecznych. (...) Sp. z o.o. nigdy nie odprowadziła składek od wynagrodzeń za zgłoszonych zainteresowanych.

Z odpisu Krajowego Rejestru Sądowego wynika, że w dniu 26 listopada 2018r. dokonano zmiany w rejestrze w zakresie nazwy odwołującej Spółki i obecnie nosi ona nazwę (...) Sp. z o.o. w K.. Zmiana nazwy spółki ma charakter konstytutywny, zgodnie z art. 255 § 1 i art. 257 k.s.h.

Powyższe sąd ustalił na podstawie dowodów: umowy o świadczenie usług z dnia 1 lipca 2012 roku (karta 11-14), umowy o świadczenie usług z dnia 1 listopada 2012 roku (karta 15-17), przesłuchania G. K. w charakterze strony (karta 52-53), zeznań świadka A. M. (karta 86-87), przesłuchania R. S. w charakterze strony (karta 87-88), zeznań świadka G. S. (karta 156-158), zeznań świadka M. C. (karta 158-161), przesłuchania przedstawiciela pozwanej B. W. (karta 172-176), pisma Prokuratury (...) we W. z 30 października 2017 roku (karta 197-198).

Sąd zważył, co następuje:

(...) Sp. z o.o., a obecnie (...) Sp. z o.o. nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd nie znalazł podstaw do zawiadomienia o możliwości przystąpienia do sprawy w charakterze zainteresowanych spółek (...) i Syndyka Masy Upadłości(...) (ważność zawartych kontraktów nie była kwestionowana). Spór dotyczył tego czy płatnikiem składek za zainteresowane jest odwołująca. Rozstrzygnięcie nie przesądzało, że takim płatnikiem jest (...) Sp. z o.o. lub (...) I. Logistyk+B.+ (...) Sp. z o.o. w O.. Brak było podstaw do zawiadamiania ich podobnie jak podmiotów na rzecz, których zainteresowane wykonywały czynności sprzątania.

Sąd podziela stanowisko Sądu Apelacyjnego w Katowicach wyrażone w wyroku z dnia 21 września 2018 roku, III AUa 1172/18, że tylko wtedy, gdy wynik postępowania prowadzi do stworzenia indywidualnej normy prawnej,

oddziałującej nie tylko na adresata decyzji, lecz także na inny podmiot, można uznać, że prawa lub obowiązki tego podmiotu zależą od rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2017 r., I UK 279/16). Podkreślenia wymaga, iż z decyzji ustalającej podleganie danej osoby ubezpieczeniom społecznym jako pracownika wynikają prawa i obowiązki w zakresie: zgłaszania do ubezpieczeń społecznych, przebiegu ubezpieczeń społecznych oraz ustalania wymiaru składek i ich poboru. Decyzja taka rozstrzyga wyłącznie to, czy dany podmiot jest płatnikiem składek (pracodawcą), a nie, czy jest nim (lub nie) inny podmiot. Jest tak nawet wtedy, gdy w motywach rozstrzygnięcia (uzasadnieniu decyzji) ocenia się status prawny innego podmiotu. Indywidualną normę stwarza bowiem osnowa decyzji, a nie jej uzasadnienie.

W konsekwencji, wymagany art. 477¹¹ § 2 k.p.c. związek bezpośredniej zależności między wydaną decyzją, a prawami i obowiązkami danego podmiotu, dotyczy osnowy decyzji, a nie jej motywów przedstawiających ocenę prawną ustalonych okoliczności faktycznych. Tak więc, warunkiem uzyskania statusu zainteresowanego na podstawie postanowienia sądu jest bezpośrednio oddziaływanie rozstrzygnięcia w danym postępowaniu na prawa i obowiązki podmiotu wezwanego do udziału w sprawie. Nie wystarczyłby zatem nawet akt procesowy sądu, ale konieczne jest spełnienie przesłanek kreujących status zainteresowanego. Wadliwe postanowienie w tym względzie nie wywołałoby skutku procesowego i uczyniło podmiot nieuprawniony (R. lub K.) stroną postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2017 r., I UK 354/16).

W rozpoznawanej sprawie kwestia sporna sprowadzała się do ustalenia czy organ rentowy w zaskarżonych decyzjach prawidłowo uznał, że (...) Sp. z o.o. (obecnie (...) Sp. z o.o.) jest płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne za zainteresowane G. K. i R. S. w okresach wyszczególnionych w tych decyzjach.

Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym oraz obliczania i opłacania składek reguluje ustawa z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2017r., poz. 1778 ze zm.).

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt. 4 i art. 12 ust. 1 oraz art. 13 pkt. 2 ww. ustawy, osoby fizyczne wykonujące umowę zlecenia podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu, od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

Z kolei obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego osób zatrudnionych na umowę zlecenie wynika z art. 66 ust 1 pkt 1 lit. e ustawy z 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. z 2018r. poz. 1510 ze zm.).

Zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy systemowej każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych. Obowiązek zgłoszenia osoby określonej w art. 6 ust. 1 pkt 4, należy do płatnika składek (ust.2).

Natomiast po myśli art. 17 w związku z art. 46 ustawy, płatnik składek obowiązany jest według zasad wynikających z przepisów niniejszej ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Rozliczenie składek oraz wypłaconych przez płatnika w tym samym miesiącu świadczeń następuje w deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA.

Zgodnie z art.4 pkt 2 lit.a ustawy płatnikiem składek jest pracodawca - w stosunku do pracowników i osób odbywających służbę zastępczą oraz jednostka organizacyjna lub osoba fizyczna pozostająca z inną osobą fizyczną w stosunku prawnym uzasadniającym objęcie tej osoby ubezpieczeniami społecznymi, w tym z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym albo pobierania zasiłku macierzyńskiego, z wyłączeniem osób, którym zasiłek macierzyński wypłaca Zakład.

W świetle ugruntowanego orzecznictwa, podleganie ubezpieczeniom społecznym wynika z prawdziwego zatrudnienia, a nie z samego faktu zawarcia danej umowy. Istotne w tym znaczeniu ma zatem ustalenie na czyją rzecz praca zainteresowanych G. K. i R. S. była faktycznie wykonywana.

Zdaniem sądu wyniki przeprowadzonego postępowania pozwalają na jednoznaczne stwierdzenie, że zainteresowane, pomimo formalnego zawarcia umów zlecenia z (...) Sp. z o.o. i następnie z K.U.K.-E.F.I. (...) Sp. z o.o. faktycznie wykonywały pracę na rzecz odwołującej Spółki. Z materiału dowodowego sprawy wynika, że zainteresowane wykonywały generalnie taką samą pracę, za takim samym wynagrodzeniem i w tym samym miejscu, co wcześniej, kiedy pracowały w ramach umów zwartych z (...) Sp. z o.o. Nie zmienił się sposób świadczenia przez nie pracy, podlegały także osobom, które wcześniej w (...) Sp. z o.o. nadzorowały ich pracę, mimo że później również osoby te miały zawarte umowy ze spółkami (...) U.K.-E.F.I. (...). Z zeznań świadka G. S., przełożonej dla zainteresowanych wynika, że po przejściu pracowników do (...) Sp. z o.o. i K.U.K.-E.F.I. (...) Sp. z o.o. „ nic się nie zmieniło, robiłam to co dotychczas na takich samych warunkach”. Zarówno R. S. jak i G. K. uznawały, że nic się nie zmieniło, tylko podpisały umowy zlecenia ze spółkami (...) U.K. E.F.I. Nikt nie wyjaśnił im z jakiego powodu mają podpisać takie umowy. Równocześnie brak było informacji, że inna firma wygrała przetarg. Nadal ich pracę nadzorowała G. S.. Zauważyć należy, że w świetle zapisów umowy o świadczenie usług zawartej 1 lipca 2012r. z firmą (...) a następnie 1 listopada 2012r. z K.U.K.-E.F.I. (...) Sp. z o.o., których treść była podobna, wykonawcy mieli przestrzegać obowiązujących w (...) Sp. z o.o. przepisów - „ przepisów porządkowych i aktów wewnętrznych dotyczących m.in. ochrony mienia, przepisów BHP i ppoż. oraz zasad ochrony informacji stanowiących tajemnicę jego przedsiębiorstwa oraz dotyczących ochrony danych osobowych i bezpieczeństwa obowiązujących systemów”. Nadto według dalszych zapisów tych umów, to odwołująca Spółka udostępniała bezpłatnie firmie (...) sprzęt dla danego stanowiska pracy oraz dostęp do pomieszczeń socjalnych. Dalej, to (...) Sp. z o.o. określała szczegółowy zakres obowiązków oraz udzielała merytorycznych wskazówek wykonawcom, których również sama wskazywała. Z wyjaśnień złożonych przez M. C. do protokołu w dniu 21 czerwca 2016 roku w sprawie VIII U 74/16 wynika, że co miesiąc B. W. – czyli członek zarządu (...) Sp. z o.o. przedstawiał zlecenie za usługę wraz z kwotą jaką (...) jest w stanie zapłacić. Dyrektor z firmy (...) poleciła M. C. się w tej kwocie zmieścić. (...) Sp. z o.o. i następnie K.U.K.-E.F.I. (...) Sp. z o.o. sprowadzała się natomiast jedynie do prowadzenia obsługi kadrowej i księgowej – firmy te sporządziły nowe umowy z pracownikami, w tym zainteresowanymi (w tym przypadku umowy zlecenia), wypłacały wynagrodzenie i zgłosiły ich do ubezpieczeń społecznych, przy czym (...) Sp. z o.o. nigdy nie uiszczała składek na te ubezpieczenia. Odnośnie wypłacanego wynagrodzenia, to (...) Sp. z o.o. i K.U.K.-E.F.I. (...) Sp. z o.o. dostarczały zainteresowanym wynagrodzenia, które wcześniej przekazała im do dyspozycji odwołująca Spółka. Według zawartych umów o świadczenie usług (...) Sp. z o.o. (potem K.U.K.-E.F.I. (...) Sp. z o.o.) wystawiała fakturę za świadczenie usług, na podstawie której odwołująca Spółka dokonywała przelewu wynagrodzenia wykonawcom. W zamian za przekazanie pracowników (...) Sp. z o.o. otrzymała rabat w wysokości 40% kosztów, na które składały się składki ZUS oraz podatek od wynagrodzeń.

Zwrócić należy uwagę, że umowy o świadczenie usług nie przewidywały żadnego zysku dla usługodawcy ((...) Sp. z o.o. i K.U.K.-E.F.I. (...) Sp. z o.o.), gdyż płatność usługobiorcy obejmowała jedynie wynagrodzenia pracowników świadczących pracę na jego rzecz. Jak już wskazano wcześniej była to kwota zarobków netto każdego pracownika oraz koszty pracy, to jest składki na ubezpieczenie społeczne i zaliczki na podatek dochodowy z rabatem na poziomie 40% tych kosztów. Brak nastawienia na zysk, co jednoznacznie wynika z przedmiotowych umów o świadczenie usług i pozostałych okoliczności faktycznych, stanowi zaprzeczenie istoty prowadzenia działalności gospodarczej. Zgodnie bowiem z art. 2 obowiązującej w okresie spornym ustawy z 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz. U. z 2017r. poz.2168) – obecnie podobnie art.2 ustawy z 6 marca 2018r. prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2018r., poz.646 ze zm.) działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność (...) wykonywana w sposób ciągły i zorganizowany. Działalność zarobkowa oznacza działalność prowadzoną w celu osiągnięcia dochodu. Istotny jest w tym przypadku wyznaczony przez przedsiębiorcę cel, który przez realizację przedsięwzięć musi zakładać wynik finansowy. Tymczasem z konstrukcji zawartych umów o świadczenie usług wynika w sposób wyraźny, że nie przewidywały one żadnego zysku, rozumianego jako nadwyżka przychodu nad kosztami działalności. Wręcz przeciwnie, przedmiotowe umowy o świadczenie usług musiały przynosić stratę. Na okoliczność taką wskazywała Prokuratura (...) we W. w piśmie z 30 października 2017r. Jednostka ta prowadzi postępowanie wobec (...) Sp. z o.o. i K.U.K.-E.F.I. (...) Sp. z o.o. pod kątem przestępczej działalności tych spółek.

Zdaniem sądu powołane powyżej okoliczności w sposób jednoznaczny wskazują, że to odwołująca Spółka rzeczywiście była pracodawcą zainteresowanych w spornych okresach wymienionych w zaskarżonych decyzjach i to wyłącznie ta

spółka korzystała z efektów ich pracy. Jak już to wskazano wcześniej rola firmy (...) Sp. z o.o. i następnie K.U.K.-E.F.I. (...) Sp. z o.o. generalnie sprowadzała się do zawarcia umów zlecenia z zainteresowanymi, zgłoszenia ich do ubezpieczeń, przy czym już składki na te ubezpieczenia nie zostały opłacone oraz do wypłaty wynagrodzenia, które wcześniej otrzymała z odwołującej Spółki.

Ze stanu faktycznego sprawy wynika, że zasadniczym powodem zawarcia przez odwołującą Spółkę umów o świadczenie usług z ww. firmami było ograniczenie kosztów w zakresie składek na ubezpieczenie społeczne za zatrudnionych pracowników wynikający z udzielonego przez (...) Sp. z o.o. i K.U.K.-E.F.I. (...) Sp. z o.o. 40% rabatu. R. ten miał wynikać z funduszy unijnych czy też wierzytelności przysługujących tym spółkom, bądź Z. K. od Skarbu Państwa. Tymczasem ww. spółki przy zawieraniu umów o świadczenie usług nie wskazały żadnych dokumentów potwierdzających te okoliczności, co ważniejsze jednak - fundusze unijne są przeznaczone na nowe projekty, inwestycje, nie zaś na dofinansowania do danin publicznych. Co do zaś rzekomych wierzytelności ww. spółek (czy też Z. K.) względem Skarbu Państwa, to system ubezpieczeń społecznych nie przewiduje możliwości potrącenia należności wynikających ze składek na ubezpieczenia z wierzytelności od Skarbu Państwa.

Reasumując, sąd uznał, że zainteresowane podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu z tytułu umowy zlecenia z (...) Sp. z o.o., obecnie (...) Sp. z o.o. w okresach wskazanych w decyzjach zaskarżonych, przy wskazanych w tych umowach podstawach wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i ubezpieczenie zdrowotne, których wysokości odwołująca Spółka nie kwestionowała. sąd przyjął, że rzeczywistym płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne za zainteresowane w rozumieniu art.4 pkt 2 lit.a ustawy systemowej jest (...) Sp. z o.o., aktualnie (...) Sp. z o.o.

W konsekwencji powyższego sąd na podstawie art.477¹⁴ § 1 k.p.c. w punkcie pierwszym wyroku oddalił odwołania jako bezzasadne.

O kosztach sąd orzekł po myśli art. 98 k.p.c., art.99 k.p.c. i § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015r., poz.1804) – obowiązującej w dacie złożenia odwołania.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek